

Leidžia Spaudos b-vė
„Šviesa“

Redakcijos ir Administracijos

adresas:

„LIETUVIS BRAZIL.“

Rua Bandeirantes, 92

(Bom Retiro)

Tel.: 4-1125

Caixa postal, 1764.

S. Paulo.

LIETUVIS BRAZILIOJ

JORNAL LITHUANO

numeris 300 reis

numeris - kaina:

Brazilijoje metai - 1000
pusė - 6\$000
mėnesiams po 1\$000.

Užsienin:
metams - 20\$000
metu 12\$000.

Redaguoja

St. Vancevicius

5-ti METAI.

SÃO PAULO, 1933 m. Grotžio - Dežembro mėn. 23 d.

2528858

NR. 51 (259)

Šv. Kalėdu proga sveikiname

Gerb. skaitytojus, bendradarbius, korespondentus, platin-
tojus ir visus mūsų draugus bei prietelius
„LIET. BR.“ REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA.

VILLA ZELINA

Nuosavybė CLAUDIO MONTEIRO SOARES

Naujas pardavimo planas išimokėjimui, sklypų su
pastatytais namais. Sumažinti įnašai ir pratęstas
išimokėjimo laikas.

Namai statomi iš geriausios rūšies medžiagos, plytos dedamos ant žvyro ir kalkių. Langai su venezijanomis,
elektros šviesa, tinkuotos lubos, geriausi dažai. Virš minėtųse sklypuose įrengti šuliniai vandeniui ir kanalizacijai.
Sklypas aptvertas. Aplink namą išlieta cementu ir t. t. ir t. t.

Informacijos: Pęça Antonio Prado, 3 sob. nuo 2 iki 5 val. vak. Sekundiniai ir šventadieniai: Avenida Zellina, 33
pas K. KORKIŠKO. Pabaigoj Bondės 32 (Villa Prudente).

Namas su 300 kv. m. sklypu, vienu kam-
bariu, virtuve, veranda ir W. C. 80\$000
i mėnesi.

Namas su 300 kv. m. sklypu, 2 kam-
bariais ir virtuve, veranda ir W. C. 90\$000
i mėnesi.

Namas su 300 kv. m. sklypu, 3 kam-
bariais, virtuve, veranda ir W. C. 100\$000
i mėnesi.

Sausio 13 d. išeis „Liet. Br.“
jubiliejinis numeris. Kas iki mi-
nėto laiko atsius pinigų, gaus
jubiliejinį numerį, kartu su prie-
dais.

Paieskojimas

Aš A. Janušonis paieškau savo
sūnaus, Petro Janušonio, kuris ankščiau
gyveno Villa Belloj ir išvyko į Porto
Alegre. Kas apie jį žino prašom pra-
nešt šiuo adresu:

A. Janušonui, Caixa postal 1764
São Paulo.

KAIPO DOVANA KALĖDOMS
GERIAUSI AUDINIAI TIK

CASAS PERNAMBUCANAS

Naujų Metų proga geriausia savo šeimai dovana, tai
gražus sklypas ALTO DO YPIRANGA

ALTO DO YPIRANGA

TERRENOS KLABIN

Geriausiomis sąlygomis parduodame paskutinį žemės plotą puikiems sklypams, kuris randasi iš desi-
nės pusės nuo Muziejaus, prie S. Jose Villos, per 200 metru atstunuo bondės. Arčiausiai prieina
elektros apšvietimas ir visi patogumai.

SKLYPAI NUO 30\$000 mėnesiui, be inasu.

Informacijos vietoje ir rua Bom Pastor, 55 Tel. 4-9449.

LIETUVOJE

Nuskendo visa žvejų šeima.

Kuršių maršė, žiūrėti pastatytų vinterių, išvyko žvejo Laucininko šeima, pastatytus vinteršus. Laivelis iš važiavo 3 asmenys: vyras su žmona ir vyro brolis. Namuose liko tik maži vaikai. Kaip išvažiavo, taip ir nebegrįžo. Ant rytuojus vaikai kaimynams pranešė, kad jų vyresnieji dar nesu grįžo. Pradėjo ieškoti ir rado jų kai kuriuos daiktus ir paskedusių valtį. Liko keli maži vaikai — našlaičiai.

Senelė pėsčia atėjo Kaunan.

Iš Šventežerio valsč. Mikyčių kaimo, Dzūkijos krašto, 87 metų senelė atkuliavo pėsčia Kaunan, kartu su savo dukterimi. Jos abi atėjo į teismą dėl vienos bylos. 120 kilometrų atkuliavo per 3 dienas.

Naujas Klaipėdos gubernatorius.

Vyriausybė Klaipėdos gubernatoriui paskyrė piliečių apsaugos departamento direktorių Dr. Navaką. Naujasis gubernatorius Klaipėdon jau išvyko.

Šarys su šiuo paskirimu, vokiečių spaudoje keliami triukšmo, lygiai kaip ir dėl baigtų ruošti svetimšaliams normuoti taisyklių.

Norima sumažinti paskolų palūkanas.

Žemės ūkio ministeris buvo suaukęs specialų pasitarimą skolų gražinimo palengvinimo klausimui apsvastyti. Tame pasitarime, be paties ministerio, dalyvavo žemės banko valdytojas Radušis, žemės ūkio rūmų valdybos pirmininkas Kriščiūnas ir kt. Besvarstant skolų reikalas, prieita išvados, kad dabar imamos palūkanos ūkininkams

yra peraukštos ir kad reikia surasti būdų bei priemonių joms sumažinti. Nutartata tą reikalą nuodugniai išnagrinti artim ašiu laiku.

Civilinė metrikacija bus įvesta 1934 metais.

Laikraščiai rašo, kad tam tikra komisija civilinės metrikacijos įstatymo projektą žiūrinėti jau baigė ir netrukus perduos svarstyti Valstybės Tarybai. Civilinė metrikacija bus įvesta 1934 metų pradžioje. Tikybinės metrikacijos reikalams sutvarkyti bus išleistas atskiras įstatymas.

Vokiečių karo laivai Lietuvos pajūryje.

Lapkričio mėn. 16 dieną ties Palanga buvo pastebėti 6 laivai. Kaip vėliau paaiškėjo, tai buvo vokiečių kariški laivai, kurie manevravo 8 jūrmilylių atstume nuo kranto. Tos pačios dienos vakare laivai, išsirikiavę dviem grupėm, nuplaukė Vokietijos link.

Sutvarkys svetimšalių valdininkų darbą.

Birželio 10 dieną buvo išleistas įstatymas, pagal kurį svetimšalių valstybės ir savivaldybių tarnybon tegali būti priimami tik Vidaus reikalų ministeriui, o Klaipėdos krašte gubernatoriui leidus. Svetimšaliai, priimti tarnybon prieš įstatymo paskelbimą, tegali būti tarnyboje tik 6 mėnesius nuo paskelbimo dienos. Gruodžio 10 dieną jau sueina kaip tik 6 mėnesiai, kaip šis įstatymas buvo išleistas. Jam vydyti yra ruošiamos jau taisyklės. Kad svetimšaliai, dirbdami įvariose Lietuvos įstaigose nevarytų prieš valstybę propagandos (kas dažnai pasitaiko ypač Klaipėdos krašte) bus įmama

si griežtoku priemonių.

Eksporto Komitetas bus sudarytas 1934 metų pradžioje.

Specialus komitetas reguliuoti mūsų eksportui bus sudarytas 1934 m pradžioje. Kalba, kad jam spręsti bus pavesti ir importo klausimai. Komiteta sudarys finansų ministerijos, užsienio reikalų ministerijos, prekybos ir pramonės rūmų, žemės ūkio rūmų, „Maisto“, „Pienocentro“ ir „Lietūkių“ atstovai.

Didelės pabaudos už akciz. prekių kontrabandą.

Ministerių kabineto neseniai priimtas akcizo monopolio įstatymo projektas. Juo sureguliuojamas veikimas įmonių, kur gaminamos akcizuojamos, prekės, tvarkoma prekyba spiritu, degtinėmis ir t. t.

Paskelbus šį įstatymą, akcizuojamų prekių gamybos kontrolė bus sustiprinta, o už nevykdymą instrukcijų ir ypač už akcizo prekių slaptą gamimą, platinimą ir kontrabandą, padidintos bausmės. Nusikaltusieji, be piniginių baudų, galės būti kišami porai metų į sunk. darbų kalėjimą. Už kontrabandos ir slaptos gamybos nurodymą bus skiriamos stambios pinigines premijos.

Reguliuo: kaimo statybą.

Ligi šiol statyba kaimuose buvo be jokios priežiūros ir kontrolės. Kad pašalinus dėl to neretai pasitaikančius neegrumus, vidaus reikalų ministerija pradėjo svarstyti tam tikras taisykles, kurių ateiityje ką nors statant reikės atsižvelgti. Kaimo statybą norima kontroliuoti pirmoje eilėje tuo požiūriu, kad trobėsiai būtų statomi geresne tvarka ir būtų labiau apsaugojami nuo gaisro pavojaus.

Susirūpino šuliniais.

Sveikatos departamentas išsiuntinėjo miestų ir apskričių gydytojams aplinkraštį, kuriame įsako patikrinti šulinius, iš kurių žmonės ima vandenį. Vandens pavyzdžius apskričių ir miestų gydytojai pasius sveikatos departamentui iširti. Radus kokių nors žymių, kad vanduo kenkia sveikatai, šuliniai, iš kurių jis imtas, bus panaikinti. Šuliniams laikyti ir prižiūrėti numatoma išleisti speciales taisykles.

Sūlyms perkelti L. sostinę į Klaipėdą.

Kultūrinio bendradarbiavimo su Klaipėdos kraštu draugija yra numatiusi artimiausiom dienom surengti prof. Pakėto paskaitą, kuri jau dabar kelia didelio susidomėjimo, nes paskaitos tema:

„Laikinosios sostinės perkėlimas iš Kauno į Klaipėdą“.

Prelegentas savo paskaitoj rengiusi apibūdinti visą eilę faktorių, kurie nurodo to perkėlimo įgyvendinimo reikalingumą.

Propaganda prekių dėžutėse.

Lietuvos muitinėse per prekių apžiūr jimus paskutiniu laiku randama daug iš Vokietijos įgabenamų daiktų, nieko bendro su prekėmis neturinčių. Tarp to „importo“ yra daug nacional-socialistinės literatūros, plakatų; brošiūrų ir t. t.

Didžiulės aferos bylos išvakarėse.

Paskirtoj gruodžio 1 d. garsios pasų aferos byloj kaltinamųjų tarpe figuruoja J. Jasiukaitis, B. Zubrickas, M. Litvinienė, A. Segalis, R. Tubas, J. Zetas, B. Jechilis, S. Levinas, V. Narbutas, M. Zalemanas, A. Aleksandravičius, A. Beinartas, Ch. Braumanas, A. Fainas, V. Gasputis, O. Kantoras, Kleinermanas, D. Klackinas, J. Maleckas,

W. Perzynski.

Teorija ir praktika.

Naktis. Du auksiniai mėnulio spinduliai įsiskverbė į kambarį.

Ponas Kulkevičius nenusiengęs prigulė į lovą. Jis nebuvo nervingas, bet labai pailsęs nuo ilgo laukimo. Per atviras duris, kurias jis tyčia neuždarė, kad išeinant nesukelti triukšmo, iš gretimio kambario girdėjosi vienbalsis laikrodžio taksėjimas.

Laikrodis kaip tik išmušė pirmą valandą. Ponas Kulkevičius pasikėlė iš lovos ir priėjo prie lango. Pakėlė kambarį už dangalio ir pasižiūrėjo į lauką. Visi aplinkui langai buvo tamsūs.

«Eisiu kaip bus antra», — tarė pats sau Kulkevičius. Nusivilko švarką ir, sėsdamas ant krašto lovos, visai ramiai laukė toliau.

Dūslus miesto užiasys siekė pono Kulkevičiaus ausų. — Ir jis ramu — ramiausiai iš naujo pradėjo kartoti galvoje visas smulkmenas rengiamo juo užpuolimo.

Planas jo buvo tame, — kad neiššaukus nė kieno įtarimo pasisavinti keletas tūkstančių rublių.

Našlė, pas kurią jis nuomavo kambarį, buvo gana šykšti ir turtinga; po užoolimo jis keliausias į Ameriką; ne ne tuoj, bet palaukus du tris mėnesius kad nebūtų įtartas. Ir Amerikoje pradėsias savo tikrą gyvenimą.

Kulkevičiaus svajonė buvo tapti pasauliniu avantiuristu, — ir žinodamas kad tam, kad nepakliūti į rankas įvairių policijos agentų, reikalingas didelis miklumas, pradėjo save uoliai pratinti toje srityje. Jo garbei reikia pasakyti, kad jis jau buvo perskaitęs visas, kiek tik galėjo gauti, kriminalines apysakas, ir todėl puikiausiai žinojo visus policijos gudrumus.

Savo sielos gėlmėje Kulkevičius jautė pašaukimą dėl garsių avantiūru, bet jis vis dar abejojo ir nenuspren

ar jam teks būti garsiu to verslo ritierium, ar tik tapti tokin plėšiku, kurie kulkosvaizdžiais valo Čikago gatves. Ir kad pradėti tą savo naują gyvenimą, reikėje tik tam tikros progos. Ta proga, rodos, atsirado, — ir auka jau buvo nužiūrėta, — tai buvo ta našlė, savininkė namų, kuriame jis buvo pasisamdęs kambarį.

Tačiau šeiminiškė gyveno drauge su savo pussesere ir dar su tarnaita, — ir Kulkevičius gerai suprato, kad iškart nugalabyti visas tris moteris, būtų negalimas dalykas.

Bet lyg tyčia, ko Kulkevičius visai nesitikėjo, šeiminiškės pusseserė apleido namus, o tarnaitė taipogi išėjo.

Našlė liko viena — vienintelė!

Iki šiol jo planas vykdėsi kuopni kinusiai. Kulkevičiui pasisekė jeiti į butą kiemsargiui nematant; taipogi ir kitą gyventojai to nepastebėjo.

Našlė, kuri dar nebuvo užmigusi, per neuždarytas duris pasikeitė keliais žodžiais su Kulkevičium.

Visą dieną prieš tai Kulkevičius buvo lyg ant žarijų ir jam reikėjo labai įtemti savo jėgas, kad neišduotų savo sielos sumiřimą. Bet, vakarui artinantis, Kulkevičiaus neramumas patikėjo tokio laipsnio, jog jam rodėsi, kad išeisias iš proto.

Mintis apie nužudymą sukėlė jo galvoje pasibaisėtinus ir kruvinus vaizdus. Ir kuomet Kulkevičius, kaip įprasta, paprašė restorane, kuriame visuomet valgė, vakarienės, jis labai bijojo, kad savo apsigėjimu neišduotų savęs. Rodėsi jam, kad restorano šeiminiškės žiūrėjo į jį lyg ka tai įtardamas. Grįžo į namus visas drebėdamas, bet, kaip tik įėjo į savo buto koridorių, ir matydamas, kad įėjo visai nepastebėtas, jam lyg našta nukrito nuo pečių ir iš džiaugsmo jis net patrynė rankas... Pagaliau

jo noras išsipildys ir jis įvykdys taip genialiai sugalvotą užmošimą..

Ir jo patėkinimas pasiekė aukščiausio laipsnio, kuomet koridoryje jis, kaip soka, pasikabėjo su savo šeiminiške:

— Tai ponas Kulkevičius? — paklausė jo būsimoji auka.

— Taip.. tai aš.

— Tikra laimė, kad jus grįžote. Esu viena... Labai bijojau... Labanaktis..

Kulkevičius sėdo ant lovos ir mintyje kartojo įvykusį pasikalbėjimą. Neįjautė jokios atgailos dėl to, kas turėjo įvykti; bet balsas jo šeiminiškės jam rodėsi ne toks, kaip visuomet: buvo balsas lyg mirštančio!

Netikėtai laikrodis mušė. «Pusė antros», — ištarė Kulkevičius.

Ir šaltas prakaitas jį visą išpylė. «Antra valanda»... Eisiu kai bus dvi kartoje galvodamas Kulkevičius ir numovė batus. Po to, kad nepalikty žymiu ant šeiminiškės karklo, užsimovė pirštines.

„Net pats Šerlokas Cholmsas negalės susukti šio nužudymo“ — galvojo jis savo planu gėrėdamasis.

Be abejo, laukė jis taipogi ir labai nesmagių keletas dienų. Reikėjo didžiulio nervų stiprumo, kad neišduot savęs, kuomet tardytojui reikės atsakinti į jo klausimus...

Laikrodis gretimame kambaryje išmušė dvi.

Kulkevičius užmerkė akis. Bet tuo pat laiku nežinomos jėgos varomas apsiengė, tylutėliai stėjo ant grindų ir atsargiai paėjęjo durų linkui.

Ilgai jis stovėjo ties durimis klausydamasis.

Dideli lašai šalto prakaito išbėrė jam kaktą. Kulkevičiui tas viskas taip buvo keista, kad jis patsai save įgnybo kad persitikrinti ar nemiegaš. Eit užmušt našlė, ir dar tokią jauną ir gražią, reikia dideles drąsos!

Ketvirtį valandos buvo taip be klausas. Bijoj, kad koksai netikėtas įvykis nesugriautų jo taip genialiai su-

galvoto plano. Dažnai mažiausio menkio užtenka kad nusikaltelis pradžutų.

O, bet jis neprapulsias taip greit, ne!

Savo dešine ranka stvėrė už durų rankenos. Duryš tyliai atsidarė.

Išlėto, girdėdamas net savo širdies mušimą, Kulkevičius žengė į tamsų koridorių. Praėjo dešimtis minučių kol jis prasistūmė nuo savo durų iki gretimų.

Dabar tik trūko atidaryti tas gretimas duris!

Tačiau, kuomet Kulkevičius atrėmė savo dešinę į duris, jos patys vienu akimirksniu atsidarė. Ir našlė, patį našlė savo ypatoje, apsiengusi tik peniaru pasirodė duryse!

Kulkevičius kaip stovėjo, taip ir liko atidara burna. Ir lyg proto netekęs įapsisuko, ir lyg dvasių persekiojamas, bėgo tiesiog į savo kambarį, įlindo į patalus ir kando iš skausmo lūpas, kad nesūriktų.

Keletas minučių vėliau išgirdo kaitai į savo kambarį įeinant ir balsas pilnas pykčio paklausė: «Tai taip tu gerbi moteris?»

Kulkevičius, kuris drebėjo, kaip klevio lapas, nieko neatsakė. Nusimlėnęs, jais ieškojo tinkamo būdo pasiaiškinti savo pasielgimą..

Tuo pat laiku jis pajuto ant savo galvos ranką, kuri meiliai glostė jo plaukus ir balsas, tas pats balsas, bet dabar švelnus ir lėtas, lyg upelio čiukslys, kalbėjo jam meiliai:

— O, manė mylimas!.. Aš žinojau kad tu ateisi!..

* * *

Ir ponas Kulkevičius pakeitęs savo rolę virto dabar jau tėvu keturių vaikų. Bet niekad jis nepasakojo savo žmonai kad aną bailsią naktį, jis buvo pasiruošęs ją pasmougti.

Vers. iš portugalų.

Be to, trys kaltinamųjų pabėgo, o 2 mirė.

Kaltinamosius, gins 10 advokatų. Kaltinamieji kaltinami neteisėtai išdavę 200 užsienio ir 50 vidaus pasų.

Nepapr. radinys prie Rotušės kasinėjimo.

Kasinėjant Kauno Rotušės požemius rasta bonkute su skystimu. Padarius valstybinę laboratoriją analizą, nustatyta, kad skystimas yra upės vanduo. Archeologai, su prof. Volteriu priešaky, nuodugnai ištyrę bonkutę, nustatė, kad ji su skystimu buvo įdėta statant rotušę prieš 400 metų ir turėjo reikšti pašventinimo simbolį. Taip pat nustatyta, kad ta bonkutė yra nepaprasta retenybė, nes tokių bonkucių su skystimu, turinčių apie 400 metų, visam pasauly yra tik pora.

— Pašto ženklų klastojimo byloje tarymas vedamas toliau. Nustatyti kokiū būdu ženklai buvo klastojami, tardytojas Kazlauskas pakvietė ekspertu dailininką Varną.

— Žemės ūkio rūmai jau pradėjo ruošti žemės ūkio muziejaus statutą.

— Buvusioji kanklių muzikos mokykla persitvarkė. Dabar jį vadina Kanklių skudučių muzikos mokykla, gavusi naują statutą ir programą. Mokyklos direktoriumi švietimo ministerija paskyrė J. Strimaitį.

— Švedų degtukų sindikato atstovas atvažiavo į Kauną ir su žemės ūkio ministerija veda derybas užpirkti 1000 festmsterių drebulių degtukų šiaudeliams gaminti.

— Lietuvos eucharistinis kongresas įvyks 1934 metų birželio 29-30 ir liepos 1 dieną.

Latvijos nepriklausomybei 15 m

1918 m. lapkričio mėn. 18 d. Latvių Tauta per savo atstovus drąsiai pereikė visan pasauliui, kad ji yra laisva ir nepriklausoma. Iš visų pusių priešų apsuptai latvių tautai ši diena buvo tik ženklas, paskatinimas stoti aršion kovon dėl visiško laisvės laimėjimo. Brangių aukų laisvę reikalinga. Tūkstančiai narsių didvyrių garbingai žuvo kovos laukuose. Kiti vėl bekovodami neteko brangiausio turto — sveikatos. Bet vis dėlto daugelis kovotojų sulaukė laimingos valandos ir pamatė savo Tėvyne laisvą. Dar vos sužibėjusią laisvę Latvija išbandė išplėsti jos prieštai. Visiškai nenusikračius vokiečių okupacijos, kilo vietinių baronų pučas, paskui Bermonto — Avalovo avantiūra, ir galė balsevi kū. Visa tai teko atremti nedidelei skaičiumi ir menkai apginkluotai kariuomenei, kuri šiandien jau gali didžiūnais savo pažanga ir gera organizacija.

Tose išlaisvinimo kovose petys patin su latviais kevojo ir lietuviai, turėdami bendrų priešų. Latvija kovą visiškai laimėjo ir dabar ji visą savo veiklą gali nukreipti į kultūros darbą. Lietuva

dar nėra visų savo žemių atgavusi, nes trečdalis jos teritorijos su sostine Vilnium klasta ir smurtu pagrobę lenkai tebeleiko.

Latvija, lygiai kaip ir Lietuva, buvo karo apgriauta, miestai ir sodybos sudeginti, pramonė sunaikinta. Tapus Nepriklausoma, Latvija per trumpą laiką viską atstatė. Šiandien visose ūkio šakose pastebima didėję pažanga, nuveikti dideli darbai. Vyriausybė ypaci rūpinasi žemės ūkiu ir pramonė. Taip pat nepaprastai daug padaryta švietimo srity. Latvijos universitete dabar yra 8485 studentai, o aukštųjų mokyklų yra kelios. Visa Latvija nuklota tankių mokyklų tinklu. Įsteigta meno akademija, vaistybės meno muziejus, turį didelės vertės teatrą ir t. t.

Latvijos sprauda taip pat labai išaugo. Išleista tūkstančiai vertingų knygų.

Reikėtų paminėti didelius toms dantant nepriklausomo gyvenimo apžvalgą. Kiekvienam, net tam, kas nen rėtų pripažinti laimėjimų, yra aišku, kad Latvija eina progreso keliu.

Ar tai tiesa, kad komunistai yra žydberniai ir tarnauja pasaulinio masto žydų sumanymams.

Nekalbant apie tai, kad pats komunistų teorijos sudarytojas Marksas buvo žydas, komunistas ir komunistai tarnauja tarptautiniams žydų sumanymams. Ne tik žydų šventose knygose, bet ir pasauliniuose žydu leidžiamuose laikraščiuose yra skelbiama aiškiai ir nedviprasmiškai, kad ateis laikai žemėj, kai visi gojai, t. y. ne-

žydai tarnaus žydams ir bus jų virgai.

Dabar pažūrėkim pačius faktus bei tikrenybę. Visiems žinoma, stambūs pasaulinio kapitalas yra sukcentruotas žydų rankose, ir jis veikia beveik visose šalyse su didele gale pavidale visokių akcinių anonyminių (bevardžių) bendrovių. Suprantamas daik-

tas, kad didelis kapitalas, būdamas vienose drausmingos tautos ir nepkenčiacios kitų tautų rankose, gali daug padaryti. Gali sukelti nedarbą, riaušes ir bet kokią krizę.

Dabar, iš kitos pusės, smulkiam tautiniam kapitalui ir smulkiai privatiškai nuosavybei sunku kovoti prieš tokį milžiną, bet vis tik jis didvyriškai spirias, sudarydamas rimtas kliūts žydiškam internacionalui. Žydiškam tarptautiniam kapitalui svarbiausia apgaleti smulkia privatišką nuosavybę, tai jai nugalėti jis nesigaili ir išlaidų.

Kad komunistas yra žydų kapitalistų, o drauge ir visų žydų tarnas, yra daug išrodymų.

Sakykim, pažiūrėjus ir arčiau, jūs Sao Paulo mieste nerasite nė vieno tikro ruso, kuris būtų atbėgęs iš Rusijos su kapitalu, dėl to kad žydai Komisarai iš jų viską atėmė, retai teišėnė tik galvą, tuo tarpu kiek čia Rusijos žydų kapitalistų. Pažiūrėkite tik brangenybų, kailių, aukso išdirbinių krautuves! Be to, kiek visokių kitų žydiškų įstaigų! Kaip jie tai visa išėnė ir čia sulisdo savo šaknis!

Jeigu jūs pažvelgsite į kokią komunistinę knygėlę ar laikraštį, ten žiėko nerasite prieš žydišką kapitalą, nes jis žiemis tarnauja. Bet ten bus pilna šmeižtų ir kurstymų prieš tautinius darbo inteligentus, kurie yra tokie pat darbininkai. Vadinas, reikia pčinis tamsiausiais darbininkais užplūdyti darbo inteligenciją, o juodąją narę bus jau lengva pakinkyti į žydišką vežimą. Štai, Rusijoje jau žmonės vergauja žydams, be balso, be teisės, ir Rusijoje jūs nerasite nė vieno aukštesnio valdininko — komisarą ruso: visi žydai, o mažesnieji valdininkai darbininkai jau pakinkyti. Smulkos privatiškos nuosavybės ten nėra, maškiniai ant kūno tai ne darbininko, bet valdžios, kuri yra žydų rankose.

Štai kodėl komunistai kursto dar-

(tęsinys 5 pusl.)

Kražių skerdynės.

(1893 -- 1933)

Uždarinėjimas katalikų bažnyčių ir vienuolynų Lietuvoje rusų viešpatavimo laikais sistematingai buvo vykdomas. Pradžia tų uždarinėjimų siekia pirmojo lenkmečio Lietuvoje laikus.

Kaune rusų valdžios buvo supravoslavinti — bernardinų vienuolynas (dabar kunigų seminarija), dominikonų vienuolynas ir bažnyčia (dabar studentų bažnyčia), pranciškonų vienuolynas ir bažnyčia (dabar miesto ligoninė ir Vytauto bažnyčia), jėzuitai, karmelitų bažnyčia ir kt.

Žodžių, bažnyčios ir vienuolynai rusų viešpatavimo metais gan dažnai uždarinėjami buvo. Pradžioje žmonės nesipriešino tiems rusų valdžios žygiams gerai nesuprasdami jų tikslu. Bet kuomet Tilžėje ir kitur Prūsų Lietuvoje spausdinami lietuviški laikraščiai pradėjo aiškinti žmonėms iš vienuolynų ir bažnyčių uždarymo kylančią ne vieną tikybą, bet ir pačiai tautai pravoją, tuomet ir platūs gyventojų sluoksniai rusų valdžios saugavei ėmė prieintis.

Prasidėjo ilga, net ištisus metus trukusi kova dėl Kražių bažnyčios. Gavę žinią, kad kražiečių prašymai caro valdžios atmetti, iš toli niaušų vietų — Šiaulių, Telsių ir net iš Kauno žmonės pradėjo plaukti į Kražius bažnyčios nuo „maskolių“ ginti.

1893 m. rugpiūčio mėnesį Šiluvos dekanas kun. Jastrzembskis gauna Žemaičių vyskupijos konsistorijos įsakymą Kražių bažnyčią uždaryti, o bažnytinis duktus — vienus Kražių parapijos kitus kai nųnų parapijų kunigams perduoti. Kun. Jastrzembskiu įsakius, Kražių vikaras kun. Mažeika mėgina išnešti iš Kražių bažnyčios švenčiausįjį. Bet vietos žmonės, ypač moterys, pargriauna ant žemės kun. Mažeiką, švenčiausįjį atima ir atgal į cimborią padeda.

Spalių 20 dieną, Raselinių „ispravninkui“ Vichmanui į Kražius atvykus kun. Jastrzembskis, kun. Jaugelis, Kelmės klebonas, ir minėtas „ispravninkas“ mėgino į bažnyčios vidų įeiti, bet minia jų neleido. Kun. Jastrzembskiu priminus, kokia atsakomybė gresia tiems, kurie caro įsakymams priešinas minios vardu pakyla Antanas Rasmilas ir Feliksas Andrejauskas, praneidami, kad į bažnyčią nieko nebeįleisų, nieko išneštį iš bažnyčios taip pat neleisų, nei laukia caro įsakymo, kurio Kražių bažnyčia parapijai būslanti atiduota.

Kitą dieną Vichmanas ir minėtieji kunigai vėl mėgino perklibėtinia, bet taip pat bė valsių. Priėję bažnyčios didžiastas duris. Jie buvo nustebinti nepaprasto vaizlo: Vidury durų stovėjo žmogus kamta apsvilkęs ir laikė rankose didžiulį kryžių su Kristaus kančia. Skersai durų buvo ištiasta ilga platinė, kurios galuose stovėjo du žmonės rakiluočius per petį persirišę, abu laikydami rankose vienas carienės, kitas — caro atvaizdus. Vos tik pastebėdavo ką atvaizduojant, žmonės tuoj įsakydavo skambinti bažnyčios varpais kurie iš miestelio ir apylinkių mintais sukviestasdavo.

Matydamas „ispravnikas“ Vichmanas, kad pats vienas nieko nepelias pranešė apie tai Kauno gubernatoriui Klengenbergui. Klengenbergas pranešė kan atvyksias pats Kražių bažnyčios uždaryti. Uždarymo laiką su ernotorius nustatė lapkričio 21 dieną. Ruošdamasis atvykti į Kražius, Klengenbergas įsakė Vichmanui sukviesti 7 „uraininkus“, 50 „stražnikų“ (lauko policijos), 10 — 12 žandarų puskarininkų ir k. Tuo pat laiku, Klengenbergui reikalaujant, atsargai į Varnius buvo nusiųsta 300 ka-

zokų, kad reikalai esant, į Kražius juos galima būtų išsiųskuti.

Kaip buvo žadėjęs Kligenbergas skirtą dieną atvyko į Kražius, bet su pavėlavimu, nes į Kražius tepateko tik antrą valandą nakties. Kligenbergui atvykus, tuoj buvo pakviesti Kelmės klebonas kun. Jaugelis ir Šiluvos dekanas kun. Jastrzembskis. Gubernatorius, nieko nelaukdamas, ginkluotiems „stražnikams“ įsakė Kražių bažnyčios šventorių užimti, išklaidant nagalkomis ten buvusius žmones. Matydamas, kad minia „stražnikų“ nagaikomis mušama nesitraukia gubernatorius liepė kelis būvius paleisti į orą. Ši priemonė labiau paveikė. Trumpam laikui bažnyčios grynėjai pasitraukė už šventoriaus. Bet pamatė kad rusų valdžios agentai, tuo pasi naudodami, bažnyčios didžiastas duris bando uždaryti, vėl puolė atgal ir „stražnikus“ bei žandarus nuo bažnyčios atstūmė.

Laikė sąnyšio iš Jono Rinkaus stovėjusio vidury bažnyčios angas kryžius buvo atimtas. Bet bematant Rinkaus vietoje atsistojo kitas žmogus su mažesniu kryžiumi. Iš Jokūbo Žutanto rankų „stražnikai“ išplėšė caro atvaizdą ir į skutelius sudraškė. Vargais negalais gubernatorius Kligenbergas ir būrys jo palydovų vis tik rėjo į bažnyčios vidų, bet čia pasiuo iš visų pusių minios apsupti. Vienas iš minios — atsargos kareivis Juozas Braslauskas, gerai mokėjęs rusiškai kalbėti, visų vardu reikalavo surašyti protokolą apie Kražių įvykius, prardyti caro parašą, kad Kražių bažnyčia jo įsakymu uždaryta tyčiaosi „iš gubernatoriaus ir jo palydovu. Matydami, kad minia ne juokais juos gali apkulti, rusų valdininkai kartu su minėtais kunais ir gubernatoriumi pasislėpė aukštai prie vargonų. Miniai sumanilus iš ten juos nuvyti, policija pradėjo šaudyti. Šūviams pasigirdus, kražiečių tarpe, prieš rusus kilo dar didesnis pasipiktinimas. Pasigirdo šauksmai:

„užmušti maskolius!“

Nerasdami kitokios išeities, kad galėtų laiku pasišaukti kazokus, rusai pradėjo geruoju kalbinti žmones, ramindami juos ir prašydami bent vieną iš jų iš bažnyčios išleisti. Po ilgų derybų minia išleido Raselinių „ispravninką“ Vichmaną. Iš bažnyčios išleistas Vichmanas tuoj nulėkė zovada į Kelnę ir telegrafą iškvietė iš Varnių kazokus. Apie 8 val. ryto kazokai atėjo į Kražius. Jie įsiveržė į bažnyčią, ėmė nušti visus kas tik po ranka pakliuvo. nepalsydami nei lyties, nei amžiaus.

Kazokų puolami žmonės blaškėsi į visas puses. Vieni bėgo bažnyčion, kiti iš bažnyčios. Gelbdamiesi nuo kazokų kai kurie mėgino ledu perbėgti per Kražantę; bet, ledas lūžo, o po jais ir jie upės srovėse rado mirtį.

Kellos dešimtys sukravintų žmonių pusgyviai gulėjo bažnyčioje ant grindų pakaupiuose ir prie altorių. Apie 9 val. ryto iš bažnyčios švenčiausius buvo išneštus. Tuomet kazokai dar laisvėni pasijuto. Dalis palikus saugoti suimtuosius, kiti puolė grąbti torta — no tik bažnytiniai, bet ir viešos gyventojų — gėlinti moteris, plėšti ir naikinti bažnyčios altorius ir puošmenas.

Nors Kražių bažnyčia buvo kruvino smurto keliu užgropta, Kligenbergui vis dar negana buvo. Ji-ai liepė suimtuosius gabenti į valsčių ir ten vieną po kito ne vien ryškėstius, bet ir nagalkomis per galvas tiek smarkiai mušti, kad kiti nuo to mošimo nebepngijo.

Viso laike Kražių skerdynių mirtinai buvo užmušta, nuplakta arba Kražantėj priėrdyta devyni žmonės. 12 moterų išniekinta. 28 žmonės sužeiti, 10 žmonių pravauta ir 16 žmonių gubernatoriaus Kligenbergo įsakymu, nagalkomis išplakta.

Pr. Daugis.

KATALIKU DIRVA

Sveiki sulauke šv. Kalėdų.

Lukas 2, 1-14. Anuo metu: Išėjo Ciesoriaus Augusto įsakymas, kad būtų surašytas visas pasaulis. Šis pirmasis surašymas buvo padarytas Sirijos valdytojo Cyrino; irėjo visi pasisa- kytų kiekvienas į savo miestą.

Pakilo taip pat ir Juozapas nuo Galilėjos iš Nazaret miestelio į Judėjoną į Dovidą miestą, kuris vadinsis Betelejem, delto kad buvo iš namų ir iš giminės Dovidą, kad pasisakytų su Marija, sau sužadota moterimi nėščia. Įvyko tad, kad jiems ten esant, pasibaigė dienos, kad ji pagimdytų. Ir ji pagimdė savo pirmąjį sūnų, ir suvysčiusi jį vystiklėmis, paguldė jį prakartėje; nes nebuvo jiems vietos užiegoje. Ir buvo toje apylinkėje piemenų budėjančių ir saugančių naktį savo bandas. Ir štai Viešpaties Angelas atsirado ties jais ir Dievo šviesa juos apšvietė, ir jie labai išsigando. Ir tarė jiems Angelas: — «Nebijokite; nes štai aš jums pranešu didį džiaugsmą, kuris bus visai tautai: kad gimęs yra jums šiandieną Išganytojas, kuris yra Kristus Viešpats, Dovidą mieste. Ir štai jums ženklas: rasi- te Kūdikį suvystytą vystiklėmis ir paguldytą prakartėje». Ir staiga prie Angelo atsirado daugybė dangiškos kariuomenės, garbinančių Dievą ir sakančių: — «Garbė aukštybėse Dievui, o ant žemės ramybė žmonėms geros valios».

Šv. Povilo laiško Titui 2, 11-15.

Mylimiausias. Apsireiškė mūsų Išganytojaus Dievo malonė visiems žmonėms, pamokydamu mumis, kad, atsiskaidami bedievybės ir laikinųjų troškimų, tauriai, ir teisingai, ir dievotai gyven- tume šiame pasaulyje, laukdami palai- mintos vilties ir atėjimo garbės didžio Dievo ir mūsų Išganytojaus Jėzaus Kristaus. Kuris patsai save atidavė už mumis, kad mumis atpirktų iš viso- kios nedorybės, ir kad apvalytų sau- tautą priimtina, gerų darbų pasekėja.

Šitaip tu kambėk ir mokink Jėzų Kristuje, mūsų Viešpatyje.

Bernelių Mišių malda. Dieve, kuris šią šventąsiasias naktį nušviti- nai tikrosios šviesos spindėjimu, duok prašome, kad mes Tu, kurio šviesos paslaptis ant žemės esame pažinę. To- paties ir džiaugsmo danguje geretu- memies. Kur ai su Tavimi gyvena ir viešpatuoja per amžių amžius. Amen.

L. K. Bendruomenės gyvenimas.

Tikybiniai reikalai.
Jungiasi moterytėn: — Vytau

tas Anulis iš Bapty su Eelena Leona vičaitė iš Jėzno.

Kalėdos. Bernelių Mišios bus šv. Antano bažnyčioje Kalėdų naktį 2 valandą.

Išpažinčių klausoma: — penkta- dienį gr. 22 d. iš ryto 7 val.; šeštadi- nį gr. 23 d. 7 val. ryto ir po pietų nuo 4 val. iki 7 v.; sekmadienį gr. 24 d. nuo 7 val. ryto ir vakare nuo 6 val.; Kalėdų rytą išpažinčių bus klausoma tik prieš Mišias nuo 5 val., nes po mi- šių kunigas išvyksta į Vilą Belą.

Vila Beloje išpažinčių bus klau- sma nuo 9 val. ryto; šv. Mišios 11 val.

Kalėdų dieną Vila Beloje pamal- dos įvyks 11 val. Išpažinčių bus klau- soma nuo 9 val. ryto. Tą dieną bus metinės sukaktuvės koplyčios ir mo- kyklos. Kviečiami visi skaitlingai šia- brangią dieną atšvęti.

Naujo altoriaus Vila Belos koply- čioje pašventinimas bus ateinančio sausio 14 d. sekmadienį. Tą dieną bus Vila Belos lietuvių, ypač altoriumi anko- jusių šv. Jėzų širdies intronizaci- ja.

Yra tikimasi, kad šioms iškilnėms atlikti atvažiuos São Paulo arkivysku- po pagalbininkas. Žmonės kviečiami susirinkti kuoskaitlingiau.

Apie Naujus Metus yra ruošama Vila Belos vaikūčiams eglaitė. Peral- eglaitės pramoga buvo suruošta koply- čioje. Kaikurie delto buvo labai pasi- piktinę. Šiemet pasiteiranta pas arki- vyskupą tuom reikalui. Arkivyskupa leido šiemet suruošti eglaitės pramogą koplyčios patalpoje tuo laiko tarpu, ka- da bus jau pašalintas senos altorius ir naujas dar nebus įrengtas. Leista daryti prakalbos, deklamacijas, dainas, dovanų dalinimas koplyčios patalpoje vaikų žaidimai ir šokiai koplyčios pa- talpoje neleidžiami; šia pramo- gos daliai turi būti pavatuoti šalin- niai mokyklos kambaryje.

Kadangi ši eglaitės tvarka yra daroma su Arkivyskupijos žinla, tad linkusieji lengvai pasipiktinti gali je- met jaustis ramūs.

Organizaciniai reikalai.

Visuotinis susirinkimas. Pra- eitą sekmadienį gr. 17 d. įvyko L. K. Bendruomenės susirinkimas. Atskirai dedamas pranešimas apie šį susirinki- mą ir Bendruomenės veikimą.

Prie įėjimo į susirinkimą buvo paskirti tvarkdariai, kurie nevisai taip atliko savo uždavinį, kaip buvo sutar- ta. Neužauz nor. užsių patekti į susirinkimą nepateko ir užsigavę nuėjo namon.

Buvo tvarkdariais prie durų pa- vesta leisti visus, narius ir nenarius; Tikslai buvo pavesta įteikti nariams, ne atsinešusiems savo bilietų, ba'vavim (tęsinys 5 pusl.)

Svarbūsis susirinkimas.

Dalyvisiai.

Praeitą sekmadienį, gruodžio 17 d. įvyko visuotinis L. K. Bendruome- nės susirinkimas. Tinkamai skelbtas, kviestas rūpestingai, darbų tvarkoje turėjo pirmąsias reikšmes dalykų svar- tyti. Buvo norėta šį susirinkimą turėti nepaprastai skaitlinga. Bet vienus darbai, kitus atstumas, trečius nesusi- pratimas sulaukė, ir susirinkime daly- vavo vos pusė gyvųjų narių.

Per mažas dar skaičius tesupran- ta Kat. Bendruomenės uždavinių svar- bą; dar ne visi jaučia, kad Bendruome- nė nebėra negyvos kūnas su nariais knygoje surašytais, bet yra pasiryžusi rimtai veikti ir rimtai užimti jai pritin- kamą vietą. Bet kaskart vis daugiau žmonių tai pamato. Ir mes neabejoja- me, kad ar nebus tai paskutinis kar- tas, kad del neskaitingo dalyvavimo narių tenka nusiskusti.

Valdybos pranešimas.

Susirinkimą atidarius malda į pre- zidiumą, be kun. klebono, buvo pakves- ti p. V. Kamantauskas ir V. Gadliaus- kas (sakretorius). Valdybos vardu kun- Bušas patiekė tokį pranešimą apie Bendruomenės veikimą ir kasą.

Veikimas.

Kun. B. Sugintas išvykdamas pa- liko birželio 11 d. Bendruomenės kaso- je 7:18800, narių knygoje užrašytų 227 Vila Belos koplyčių su būtinu inveni- torium ir pianina L. Name.

Per šį pusmetį iki gr. 17 d. Ben- druomenė turėjo be kun. Suginto palik- tųjų 1:4058300 pajamų; narių knygoje įrašytų gr. 17 d. buvo 384 (dabar jau yra 416 narių); skaičiuje 50 įgaliotinių; Vila Beloje patalstyti vargonėliai ir sta- tomas naujas altorius, kurio pašventi- nimas įvyks ateinančio sausio 14 d. sekmadienį. Padaryta 9 patesni susi- rinkimai įvairioje vietoje ir vienas val- dybos posėdis. Atšvęsta didelio paki- ūmu ir pasisekimu Kristaus Karaliaus

šventė. Yra atvykęs iš Lietuvos nau- ja chorvedis p. V. Kamantauskas. Jo veikimas jau pakėlė bažnytinį pamal- dų grožumą ir žymiai parems Bendru- menės veikimą visose srityse. Surinko- mo išbarstytas Bendruomenės knygas, bet jų pasirodė neperdaug; negavę nau- jų knygų, savo knygyno negalėjome įkurti. Pradėjome leisti prie «Liet. Br.» kas savaitę savo puslapį, užvardintą «Katalikų Dirva». Esame sušelpę ke- letą pavargėlių ir šėlpianė 7 neturtin- gus vaikūčius liet. mokyklose. Tad per šį pusmetį Bendruomenė yra veikusi ir nemaža pažangos padarius.

Ši pažanga dar labiau aiškėja, jei prisiminime, kokio padėtyje buvome gavę narius prieš pusę metų. Iš 227 užrašytų narių buvo tik 48 nariai, kurie savo narytę šiaip taip mokėjo. Kiti visi buvo užrašyti vestuvių progai; su mokėję tuomet 28000, daugiau nebe- sirodydavo ir patys užmiršdavo esą na- rinis.

Tokių šiaudinių narių mes kol kas neštraukėme. Bet gyvųjų narių skai- čiu iš 48 pakėlėme iki 205 (dabar jau yra tokių 237). Prieš pusę metų tetu- rėme valdybą iš keturių narių, kuri ypatingo gyvenimo nerodė. Šiandieną, jei bus priimti nauji įstatai, turėsime išrinkti naują valdybą iš 12 asmenų, kurios veikimas turės būti nepalygina- mai gyvenimui. Be to, mes turime dab- bar 50 įgaliotinių, kurie gyvai veikia įvairiose vietose Bendruomenės naujai. Tai visai naujas Bendruomenėje daly- kas.

Kilmės sumanymai.

Sumanymų Bendruomenės valdy- ba turi plačių ir nemažų. Pirmoje eilėje, Tai naujieji įstatai ir jais einant naujos valdybos išrinkimas. Toliau atrodo būsimant naudinga: — įkurti sa- vo laikraštį; susirūpinti jaunimo ir už- mokyklinio amžiaus vaikams; įkurti sa- vyšalpos ligonį ir mirtyje apsidraudimą susirūpinti kolonizacijos reikalais; pri- sidėti prie Lietuvių Sąjunos veikimo ypač prie lietuvių mokylių ir koplyčios statymo Mokoje; gal te s susirūpinti ir

savo bažnyčios statymu (greičiausia Vi- la Beloje). Labdarybės spritis tebėra beveik nepajudinta; čia būtų nepaprast- ai naudinga įkurti šv. Vincento a Paulo draugiją. Švietimo srityje, ypač jaunimui, negalėsime pasitenkinti vien- tik esama «Katalikų Dirva» vienu pus- lapėliu. Greta pilnos išvaizdos laikraš- čio, teks suirūpinti scenos menū, to- bulinti chorą, steigti kursus, vaikūčius organizuoti.

Šie ir panašūs uždaviniai rodo, kiek yra milžiniško ir garbingo darbo. Nuo šio susirinkimo priklausys šitiems sumanymams pritari, išrinkti tinkamą valdybą; o valdybai teks juos atsida- vusiai vykdyti.

Svarbiausias dabarties reikalas.

Paprastosios Bendruomenės išai- dos dabar sudaro: — «Katalikų Dirvos» išlaikymas 508000; vargoninko ir raš- tinės išlaikymas 1708000; labdarybės 508000; smulkių išlaidų apie 308000. Viso tad į mėnesį Bendruomenė papras- tiesiems reikalams išina 3008000. Tuo tarpu negalime pasidžiaugti, kad narių skaičius leistų mums tuos kasdienius reikalus atlikti, nedarant įkryvū rinklia- vų. Iškilus gi nepaprastai reikalui, kaip tai pavyzdžiui Vila Belos vargo- nėlių sutaisymas, ar altoriaus statymas ir nepaprastos rinkliavos neužtenka; prisiema padaryti ir skolos. Todėl pir- minusias reikalus pakėti Bendruome- nės gyvų ir pastovių narių skaičiu- ment iki 500. Bendruomenėi tai gyvy- bės klausimas.

Esant per šį pusmetį žymiai pa- žančiai Bendruomenės gyvenime, gali- ma tikėtis, kad įgaliotiniai ir naujoji valdyba, bei susikūrę du skyriai (Moko- je ir Vila Beloje) pakels ir Bendruo- menės narių skaičių ir patį veikimą iškels iki tinkamo aukštumo.

Kasos stovis.

Gr. 17 d. kasoje įrašyta yra pa- jamų: —
Laikraščiai 788000
Šv. Sakramento Br. jos 1948000
Mokos skyriaus 3288200
Vila Belos skyriaus 8878900
bendrujų išlaidų 9388000
viso pajamų 2:4278100

Išlaidų buvo:

laikraščiai	268000
organizacinių	738200
raštinės	1898800
labdarybės	518500
Vila Belos koplyčiai	1498700
Vila Anastacio mokyklai	508000
Dariaus ir Girėno paminklai	508000
vargoninkui atlyginimas, pamaldų išlaidos, Kūrliai mokesniai	8308900
inventorius klebonijai	868000
mums skolingi	728000
įvairių smulkių išlaidų	648400
viso išlaidų	1:6438500
Kasoje yra grynais	7838600

Susirinkimo nutarimai.

Susirinkimas, išklauses pranešimo pavedė būsimai Revizijos komisijai ka- są patikrinti; Valdybos veikimą patvir- tinti ir patiekiami sumanymams pri- tarti. Be to, nutarta:

- senuosius įstatus pakelsti.
- patiekta naujų įstatų projekta, su- sirinkimas aptaręs, principu priėmė, ir pavedė naujai valdybai juos galutinai suredaguoti ir patvirtinti
- išrinkta nauja valdyba iš šių as- menų: J. Kamantauskas, M. Sukys, M. Kalinauskas, A. Plesciai, V. Ka- mantauskas, J. Skorupskas, V. Gadliaus- kas, Pr. Klausaitis, St. Buivydas ir V. Beivydas; kandidatais liko: V. Ka- vois, J. Džiugė, Br. Ražukas, J. Pe- kenis ir J. Masys.
- Revizijos komisijos rinkimai atidė- ti iki kito susirinkimo.
- įsteigusius skyrius ir esamus įga- liotinius susirinkimas patvirtino.
- naujai valdybai pavesta naujos- ius įstatus suredaguoti galutinai neve- liau kaip į dvi savaites.
- pavesta valdybai pasveikinti su Naujais Metais Jo Eksc. Lietuvos val- tybės Prezidentą.

Rimtai svarstęs reikalus per tre- jetą valandų susirinkimas pasibaigė malda.

Koresp.

SPAUDA MŪSU GALYBĖ.

(tęsinys iš 4 pusl.)

korteles. Pasidarė kitaip. Bendruomenė labai atsiprašo už šią nesuapratimą. Šis mažmožis tikrai parodo, kad mums reikia daugiau ir sumanių žmonių į talką organizaciam veikimui.

Nauji nariai. Šiomis dienomis į Bendruomenę prisidėjo: J. Matusėvičius B. Palivanas, M. Leita, B. Bareišis, V. Čurlevičius, S. Sablevskienė, V. Devenis, S. Ražanskas, A. Ropečka, J. Ajauskas, S. Jukaitis, J. Kaupas, K. Grašis, P. Trimantas, P. Strazdas, M. Dabušinskas, J. Pupelis, P. Paulavičius, U. Pieskutė, T. Petronis, A. Gadliauskaitė, N. Gadliauskas, A. Kacaliauskas, M. Bormuvienė, J. Karvelis, J. Žitkuvienė, J. Grigonis, A. Stasiukynas, J. Matukonis, V. Laurinaitis, G. Gadliauskaitė, P. Savičius, K. Trubas, A. Marcinkevičius ir Vladas Zarakuškas.

Iš Tolimųjų Rytų.

Žmogui, kuris šiek tiek įdomėjosi politika, gali pasirodyti labai keist: s įvykęs susitarimas tarp šiaurinės Amerikos ir Sovietų Rusijos. Po šešiolokos metų, visai netikėtai Baltųjų Rūmų valdžia Vašingtone pripažino Raudonojo Kremliaus valdžią Maskvoje ir Amerikos laikraščiai iškilmingai skelbia, kad Sovietai artimu laiku duosią Amerikai užsakymus sumoje 350 milijonų dolerių: bus perkama ūkio mašinos elektros aparatai ir tt. Bet kas patikės, kad tame glūdi akstinas to susitarinimo?

Supranta mūs dalykas, kad Japonija sudaro priešastį to rusų — amerikos susidraugavimo. Jau prieš vienerius metus Japonija numetė šydą nuo akių ir parodė pasauliui savo tikrą veidą.

(tęsinys iš 3 pusl.)

AR TIESA, KAD KOMUNISTAI YRA ŽYDIBERNIAI IR TARNAUJA PASAULIO MASTO ŽYDŲ SUMANYMAMS

bininkus ne prieš stambųjį tarptautinį kapitalą, bet prieš darbo inteligenciją, smulkia nuosavybę! Štai kodėl komunistai taip neapkenčia fašizmo, kuris yra prieš stambųjį pasaulinį kapitalą ir proteguoja smulkia tautinę pramonę, tuo gelbėdamas darbo mares iš krizės ir bado. Aiškūs daiktas, kad susipratęs darbininkas, turėdamas duos nos nesiduos žydų pakinkomas, todėl toks susipratęs darbininkas yra komunistų priešas, nes jis yra priešas ir plėriojo žydiško kapitalo bei vergovės. Kur įsigalėjo fašizmas, ten buvo sudarėtas žydų internacionalas dingsta krizės ir needarbas. Sakysim, šiandien iš Italijos, jūs galite iškviesti darbininką tik tada, kai jam bus duota žmoniško darbo ir uždarbio kontraktinė garantija ir kontraktui pasibaigus veltui kolonij j savo tėvynę atgal. Ten žydiškas kapitalas negal padaryti nedarbo ir krizės nes jis yra tinkamai pažatotas. Galit dirbti, tik ne krašto ir žmonių pragaiščiai, bet naudai. Tik pagalyokit lietuviai darbininkai ir vykit savo priešus žydbernius komunistus lauk iš savo tarpo.

J. Did.

Jei pagvildensime klausimą: kokiū būdu gali tirstai apgyventa šalis, kaip Japonija, rasti išėjimą iš susidariusios sunkios padėties, — atsakymas bus: pagalba emigracijos, industrializacijos, įgyjant naujų kolonijų.

Emigruoti Japonai taip gerai, kaip ir neturi kur. Užkariautoji Mandžiurija japonui sodiejiui per šalta. Šiaurinė Amerika ir Australija geltonajai rasei uždarotos. Industrializacija tokiai šaliai, kuri savo gaminius turi gėbenti į užsienius, dažnai labai toli, maža naudos teatėš. Kolonijų Japonija taipogi neturi.

Lieka paskutinė priemonė — užkariavimas. Ankščiau tatau gal ir juokinga būtų atrode, bet dabar ne.

Pirmas žingsnis Mandžiurijoje jau padarytas; bet tai nėra užkariavimas paprastąja to žodžio prasme, o pradžia Japonijos hegemonijai rytų Azijoje.

Šita mintis labai dažnai dabar keliami įvairiuose politiniuose klūbuose, aukštoje mokykloje ir kai kada spaudoje. Apie praktišką šios idėjos įvykdinimą tvirtina tas faktas, kad visai neseniai buvo atšauktas Kinijoje Japonų prekių boikotas. Susutarimas, reikiama, įvyko. Kinija pripažins naujai sukurtą Mandžiurijos valstybę, esant Japonijos suverenitete ir Japonija padės susitvirtinti Kynų centralinei valdžiai, už tai politikos atžvilgių priklausys nuo Japonijos.

Amerikos Filipinų salos ir holandų salų sritis, tai yra šalys, į kurias Japonija pirmiausiai kreipia savo apetitus. Abejose šalyse kyla bruzdėjimas prieš svetimą baltąją rasę. Šiamė kyla revoliucija, Japonijai tai vis įvykiai, kuriais jie labai domėsi. Britų Indija Japonijos stropiai saugojama. Afganistane Japonija st-igla atstovybe. O iš tu visu įvykių galima aiškiai išskaityti obalsį: Azijos Tautų sąjunga po Japonijos vadovybe.

Svarbiausias Japonijos tikslas yra suburti visas Azijos tautos — maza ir didelis — kovoje prieš baltąją rasę. Gal tas tikslas dar toli nuo jo įvykdinimo, bet dažnai tokios idėjos greitais kojas turi. Baltoji Australija tokiu būdu būtų žuvusi ir Amerikos galybė Ramiajame Vandenyne būtų galas.

O su rusais? Jau laike pirmų

metų kruvino bolševikų viešpatavimo japonai manė okupuoti Siberiją iki Baikalo ežero. Vladivostoką jie jau būtų užėmę. Bet buvo dar per anksti. Amerika prisagė, vienybė Europoj dar nebuvo taip suardyta ir Japonija turėjo nusileisti.

Ar Japonija visą rytų Siberiją okupuotų, labai abejinga. Gal būt jie daugiau aukso sugebėtų išgauti iš Lenos kasykų, o gal surastų ir daugiau kitų mineralų. Kas dėl kolonizacijos, tai ši šalis japonui visai netinkama. Net patsai Vladivostokas su visu pajūriu japonams labai pageidaujami objektai. Paėmus juos, Japonija liktų vienintėlis valdovas Rytuose.

Tai susiduria Amerikos ir Rusijos interesai kovoje prieš Japonų įsigalėjimą.

Bet kokiū būdu mano rusai, esant taip išardytam ūkiui, suirustoms finansams badui Ukrainoje, Volgoje Kaukaze, kad sąjungoje su Amerika, sekmingai kovoti prieš japonus? Ar galėtų jų armijos turėti daugiau laimės, negu 1904 ir 5 metais?

Statant taip klausymą, patys rusai turėtų neigiamai į jį atsakyti.

Pet yra ginklas, kurį rusai tikrai įkainavo, ir kurį sekmingai manė pavartoti — tai aviacija — darant milžiniškus užpuomus į Japonijos miestus, arsenalus, fabrikus.

Iš Vladivostoko į Tokio tiek pat toli, kiek iš Berlyno į Paryžių.

Skaėtus ir kvalifikacija sovietų aviacijos su amerikos pagalba Toluose Rytuose gali labai reikšmingai veikti, Rusai geri lakūnai, amerikoniai taipogi Japonai gi tuo atžvilgiu iš žinovų pusės ne labai tai vertinami, Tokio turi apie keturius milijonų gyventojų ir didesnė statybos dalis padaryta iš lengvai degamos medžiagos. Galima įsivaizduoti kas būtų, jei oro eskadrės imtų bombarduoti tokį miestą.

Susitarinimas tarp Rusijos ir Amerikos, tu šalių politiku nuomone — duos progos Japonijai pagalvoti ir atatolins karą, kuris Stalino nuomone, buvo neišvengiamas.

Tai yra galimas dalykas, bet ne galima sakyti, kad tikrai taip būtų.

Be abejoj, rusų — amerikos susitarimas atitaisė politinę lygsvaūį Toluose Rytuose. Bet ar ilgam? — Japonus nuraminti sunku.

(tęsinys 6 Pusl.)

- Aukcjo Vila Belos koplyčiai: B. Palivanas 38000, K. Matulevičius 28500 ir dar pažalėjo 58000, J. Matusėvičius 28000, Vl. Želmelis 28000, J. Vaitiekūnas 38000, M. Leita 58000, B. Bareišis 18000, V. Čurlevičius 128000, I. Žilinskas 18000, S. Sablevskienė 108000, S. Ražanskas 58000, I. Jermolavičius 18000, P. Kavalinuskas 58000, J. Ajauskas 28000, S. Petynas 28000, A. Makūška 108000, S. Jukaitis 68000, J. Kaupas 68000, K. Mikulskis 38000, J. Palilunas 58000, P. Trimintas 38000, P. Strazdas 78000, J. Volart 48000, M. Dabušinskas 58000, J. Pupelis 38000, J. Magila 58000, E. Richteris 108000, P. Paulavičius 28000, J. Vaicekauskas 38000, ir C. Beivydėnė 58000.

Visiems aukotojams teatlygina mūsų visagalis ir geriausias Dievas. Pinigus priėmian.

Kun. B. Bumšas.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATAP. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENVIU!

A. MAJUS.

(tąsa 59)

Cantarolar, v. šaukti tra-la-la; ne taiklyklingai dainuoti.
 Cantariz, f. dainininkė.
 Cantaira, f. akmenų kasykla (laužykla).
 Cantairo, m. akmenkalis; — do jar dim gėlių lova; — d'ad'ga. malkų sandėlis.
 Cantharida, f. ispaniška musė.
 Cantico, m. imnas; o dos C-a, Salamono giesmių giesmė.
 Cantiga, f. giesmė; daina.
 Centili, m. špunti blis; kaltas.
 Cantilena, f. pieņonų dain; senpre una mesma —! vs ta pnti dainelė! (ironiška).
 Cantim) plora, f. sifonas; luitytuvė.
 Cantina, f. kantina; smuktė, kavinė.
 Cantineiro m. smuklininkas
 Canto, m. kampas; kertė; krantas, galas; giedojimas; dainavimas; — chao bažnytinis giedojimas choru.
 Cantoera, f. kampas, kertė.
 Cantoneira, f. laukujis nauo kam po pagratinimas; fig. gatvės murga.
 Cantor, m. dainininkas; giedotojas.
 Cantoria, f. iškilnių dainos, giesmės.
 Canudo, m. lėdrė; va nzdis; suknės stulpas; plaukų sukury; — d'orgão. vargonų vrnzdis.
 Canula, f. švirktas; va uzdelis.
 Canzil, m. — camil ir cangalho.
 Cao, m. šuo; gaidukas (šautuvo, pišta-

reto); neužmokėta skola; malūno karsės papėdė; — de fiia, buldogas; — de gado, šuo ganiklis; d'agua, pudelis; — perdigueiro, vištinis šuo; — de busca, šuo seklys; — rasteiro, taksas — rasteiro, žiurkinis šuo; — de São Bernardo, bernardinų šuo.
 Caos, m. chaos.
 Caoutchouc, m. cautchu.
 Capa, f. ploščius, palaidinis, apsiaustas; priedanga; kevalas; por baixo, ar ba de baixo de —, slapta; ser — de lndroes, dengti, slėpti piktadarinis.
 Capacete, m. šalmas; kylojamas vėjinio malūno stotelis.
 Capacho, m. šlenikas, ūžužinis; piltinė; fig. patalkūnas, saldaliūzavė.
 Capacidade, f. imlumas, tilpa; erdvė; galėjimas; gabumas; titulo de — gabumo, galėjimo liūdymas; medida de —, talpos saikas.
 Capado, adj. kastruotas, išronytas.
 Capão, kaplonas, romytas gaidys; išdaris, romytas avinas, kuliys.
 Capar, v. romyti, išguldyti, kastruoti.
 Caparazão, m. eunė arkliai apkloti.
 Capatao, m. buožgalvis, varložgalvis.
 Capataz, m. prižiūrėtojas.
 Capaz, adj. pajėgus; gabus; gnlis; erdvas, didelis, imlus.
 Capcioso, adj. klasingas; pilnas vviliaus.
 Capeador, m. apsiaustu vagis; slepėjas.
 Capear, v. apsiaustu apdengti; voriti apsiaustus; papuošti; fig. apmauti, ap-

sukti.
 Capella, f. koplyčia; — de flores, gėlių vainikas; loja da —, galanterijos krautuė.
 Capelania, f. kapellono vieta.
 Capellão, m. kapellonas.
 Capellista, m. galanterijos pirklys.
 Capello, m. vienuolio gaubtuvas; baldakimas; — do cardinal, kardinalo skrybėlė; — do doutor, daktaro biretas.
 Capeludo, adj. anagubtas, gaubtuvu apsimovęs; kuodotas (paukštis).
 Capillar, adj. kapiliarinis, plaukinis vaas capillares, kapiliariniai, plauko plonumo indai (anatomijoje ir botanikoje).
 Capillaridade, f. kapiliaritetas skystųjų kilimas kapiliariniais indais.
 Capim, m. žolė; šėkas; laukujis tinkas iš smėlio ir cemento.
 Capitaçao, f. pagalinė, pagalvės mokeskis.
 Capital, m. kapitalas; sostinė; svarbiausias dalykas; adj. svarbiausias, vyriausias, pens — bamsė: peccado —, mirtina nuodėmė.
 Capitalista, m. kapitalistas, turtuolis.
 Capitalizar, v. auginti kapitalą pridodant nuostimėjus; didinti turimą kapitalą.
 Capitanea, f. admirolo laivas.
 Capitanear, v. įsakyti; vesti, vadovauti.
 Capitania, f. kapitonija, kapitono valdoma eritis (pirmykštis administracinis Brazilijos padalinimas).

Capitão, m. kapitonas.
 Capitel, m. stulpo vaikalas.
 Capitula, f. brevioriaus straipsnis.
 Capitulaçao, f. pasidavimas (t ne laisvė) kapituliacija.
 Capitular, v. pasiduoti; atsakyti; skundą išdėstyti sulig straipsniais; pagrindinis; svarbiausias; vyriausias.
 Capitulo, m. kapitul; skundio straipsnis; skirsnis, straipsnis.
 Capoeira, f. vištų tvartas; šaudymo apkasa; braziliską kurpaka.
 Capoeiro, m. vištų, paukščių vagsis.
 Caporal, m. kapralas, puskarininkis.
 Capota, f. gaubtuvas, kopuras.
 Capote, m. apsiaustas, ploščius; millnė.
 Capricho, m. keistas, nuotaika; u'gaidas, ožys.
 Capricioso, adj. keistai nusiteikęs ožiutas; pilnas užgaidų.
 Caprino, adj. ožio, ožkos, ožkinis.
 Capsula, f. kapsulė; živelė, kiauštas
 Capsular, adj. kapsulinis; v. įdėti, uždėti kapsulę.
 Cptaçao f. gudrumas, klasta; išvilliojimas.
 Cptar, v. išvilloti; gudrumu, klasta pagrobti, pelnyti.
 Captador, v. vilotojas.
 Captivar, m. pagrobti, paimti ne laisvėn; paslūmti.
 Captiveiro, m. nelaisvė.
 Captivo, adj. paimtas nelaisvėn; e. m. belaisvis.
 (b. d.)

Kronika.

KAS JIEMS ARTIMESNIS?..

V. Anastacio. Prieš metus laiko, kai Dr. Jono Basanavičiaus vardo lietuvių pradžios mokykla, negalėdama susirasti sau tinkamesnės patalpos, priversta buvo nuomotis pas vokiečių — restoranašiką salę pamokoms, keletas mūsų brolių lietuvių, o labiausiai vadina mi „kultūriečiai“, niekuo neprisidėdami prie mokyklos išlaikymo, akis muilino sakdami kad tai darą del to, ka mokykla telpanči karčiamoj ir kad nuomodami tą patalpą šeria vokiečio išnaudotojo vaikus.

Mokyklos komitetas, neturėdamas kur kitur su mokykla prisiglausti tylėjo, nes tie priekaištai buvo išdalies teisingi.

Dabar, ačiū Lietuvos Vyriausybei rūpesnini mokykla turi savo erdvią patalpą, kurioje gali išsitikti net visos vietinės organizacijos ir nėra nei karčemos, nei kieno nors vaikiai šerti reiki. Priekaištų bei užmetimų berods jokių negalėtų būti. Tačiau mūsų „kultūringieji“ prieteliai, ne tik kad nepakeitė savo nusistatymo mokyklos atžvilgiu, bet priešingai stoji j dar aršesnė kova sutuo kultūros židineliu.

Vietoj to, kad kuo nors mokyklai padėti, jie nuėjo j pagalbą tam pačiam ka ankečiau mokykla buvo vokiečių, kuris daugiau nebegalėdamas rengti šokių vakarėlių, baigė bankrutuoti.

Tie geradariai išnuomodavo pas tą vokiečių salę už 200\$000 mil. mėnesiui, mokykla mokėjo tik 80\$000 mil. žada rengti kas savaitę vakarėlius ir, anot jų, suvaryti lietuvišką mokyklą j ožiū ragą.

Išleina taip. — ka glaustis prie savųjų ir savo mokyklai, kurioje jų pačių vaikai auklėjami, moraliai bei materialiai padėti, geriau šerti svetimautį restoranašiką. Tatai, vadina si, kultūringai!

Reikiša, kovojama už varkdienių šviesesnį rytojū. Deja, nežinia tik kieno — ar vokiečio išnaudotojo, ar savo vargstančių brolių.

Tur būt, vargšas čia išsiviljo lietuvis darbininkas tikrai supras kas jiems artimesnis?.. O tie mažėliai kuriems jie sąmoningai pastoja kelią j šviesesnį ateitį, manau, užaugę gražiai jiems padėkuos ir tiukamai įvertins jų „kultūringus“ žygius.

Zmonių Draugas.

NAUJOS KALBOS INSTITUTAS.

Daug kas musiškių, pesimirmos gljomis apnarplioti, nusiskundžia, kad Vilaanastaziečiai atsitikę juodnugariai, snaudžia, nieko neveikia ir t. p. Me luoja tokie ponai — nepažįsta gerai mūsų gyvenimui. Gal kur kitur ir yra taip, bet pas mus visai priešingai. Pas mus ir organizacijos kaip ant mie lių pučiasi, ir neikiame „kai kuriose“ srityse nei kiek neblogiau už kitus. O kartais ir tokį dalykėlį sukūriam, kad, mielas skaitytojau, išvaikičiojęs Braziliją skersai, išilgai panašaus nera si.

Va štai, kad ir visai neseniai, vienoje mūsų tautiečio košercin' j įstaigoj, r. Costo Pinto, 13, įsisteigė naujos mados „filologijos institutas“, tai yra tokiška mokykla, kurioje išmokstama gražios kalbos, su kuria padorioje draugijoje būsi vienintėlis svečias, nes visi kiti ausis užsikimšę turės išbėgti. Ši kalba yra to instituto profesorų

(tęsinys iš 5 pusl.)

Ir kas žino, ar tikrai įvykęs susa artinimas tarp rusų ir amerikiečių su savo 280 milijonais gyventojų prieš 70 milijonų Japonijos, paveiks j paskuti niuosius kaip kibiras šalto vandens, ar atbulai priduos jiems daugiau energijos.

Kaip ten ne būtų, bet dabartinis Japonijos elgimasis, neleidžia manyti, kad ilgam laikui būtų įsigalėjusi taika Toluose Rytuose.

NAUJIENA! NAUJIENA!

Pirma karta São Pauly.

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje, sausio 6 dieną, šeštadienį (per Trijų aralių šventę) rengia GRANDIOZINĮ

Vieša VAKARA

Lėga Lombarda salėje, Largo São Paulo, 18. Bus suvaidinta garsi T. Brandon trijų veiksmų komedija «KAROLIO TETA». Po to bus šokiai, žaislai, konfeti, serpenti ir t. t. iki 4 val. ryto.

Biletai bus gaunami vietoje.

Griež Lietuvių Dudų Orkestras.

Valdyba.

naujai išrasta ir esanti šių dienų moderniam gyvenimui tinkamiausia, nes lietuvių kalba — archaizmas, išeinanti iš mados, brazilų kalba — neologizmas, mažai kas ją supranta; kitų gi tautų kalbos per šurkščiai skamba ir jautriais klausos organais blogai apčiuopiamos.

Nuajos kalbos žodžiais tariant: mokykla vadinasi — faktelis, Konsulas — trejėris, Vytis — Bogdonas aut arkluko, mokytojas — keptuvė durams kepti, knyga — tinginių išmislas degtinė — išganymas kitų nugarų žodėlių net mano vargšėlė plunksna nenori rašyti. O jei jau kas norėtų tos kalbos žodėlių daugiau išsirti, ar net ir pačios kalbos pramokti, lai pat sū bent kartą užėina.

Į šį institutą priimami tik vyrai pristatę pilną litrą „Siomkiškos“. Moterims įėjimas draudžiamas, nės jos ir pačios to vengia — j kita gatvės pusė bėga. Pamokos eiti kas vakarą iš darbo prėjus prie bonkom ir stikliukais aprausto stalo.

Instituto įsteigėjas ir žymiausias profesorius, buvusias Lietuvoje vyresniu padmėsėiku, ar kuo tai didesniu p. Izidero Puodošimotas — lietuviškai Sūš... At, geriau nesakysiu. Kiti lektoriniai taip pat daugiausia iš tokių, kurie mažai valgo, o daug geria.

Laisva klausytoja.

LIETUVIŲ MOKINIŲ EGZAMINAI.

Šių metų gruodžio 9 dieną, Villa Anastacio Dr. J. Basanavičiaus lietuvių pradžios mokykloje įvyko IV skyriaus lietuvių mokinių išleidžiamieji egzaminai. Egzaminus laikė iš viso dešimts mokių — penki Dr. J. Basanavičiaus mokyklos ir penki Mocos Dr. V. Kudirkos mokyklos.

Egzaminų komisija, susidedant iš Lietuvos Konsulo p. Dr. Mačiūni, mokytojų p. p. L. Gaigalo, L. Majienės V. Valiukevičiūtės, E. Požeros, V. Nalivaikos ir Tėvų Komiteto atstovu J. Dziugelio, A. Jarnėvičiaus ir J. Kleizos. Iš egzaminavnsi žodžių ir raštu pripažino visus mokinius mokykla baigusius ir jiems iš duota pažymėjimai. Dr. J. Basanavičiaus vardo liet. pard. mokykla baigė ir pažymėjimus gavo šie mokiniai: Kletis Adomas Kabalinskas Vaclovas, Butėnas Vladas, Juodinis Steponas ir Ozekauskas Kazys. Dr. V. Kudirkos liet. prad. mokykla baigė ir pažymėjimus gavo šie mokiniai: Bagdžius J., Serbentaitė Anastazija, Jarnėvičius Juozas, Juno kas Juozas ir Kutrinskas Aleksas.

Lai tie pažymėjimai būna lietuviškos saucotojais, o tie, kurie juos gavo — Tėvynės ir savo gimtosios kalbos mylėto ais.

V.

Gaunami pirkti Lietuvos lita. Kreiptis j „Liet. Brazilijoj“ Administraciją.

SPORTAS

IS SPORTO S-GOS «LITHUANIA» VEIKIMO.

Gruodžio 19 dieną Lietuvių Sporto S-gos «Lithuania» Mocos skyrius turėjo visuotiną metinį savo narių susirinkimą, kuriame dalyvavo 45 nariai.

Susrinkimą atidarė pirmininkas p. Valavičius, kuris trumpais žodžiais pažymėjo šio susirinkimo svarbuną. Prezidiumą buvo išrinkti J. Valavičius ir K. Bacevičius.

Pranešimą apie skyriaus veikimą darė pirmininkas J. Valavičius. Revizijos pranešimas šiame susirinkime dėl tam tikrų priežasčių neįvyko. Be kitko, buvo išrinkta nauja skyriaus valdyba ateinančioms metams. Į valdybą šrinkti: pirmin. — J. Valavičius, vice-pirmin. — J. Sabasevičius, sekret. — K. Bacevičius, II sekret. — A. Macovičius ždin. — Br. Šukevičius, II ždin. — P. Mičiūš. ūkio vedėjas — A. Vinakuras ir valdybos narys — J. Bendžius.

Į revizijos komisiją išrinkti: Narnartonis, J. Banys ir Krevčenko. Dar kalbėjo pirminin. J. Valavičius, pažyūdams, kad daug skyriui pasidarbovo iždin. Br. Šukevičius, už ką susirinkimas padėkojo karštu delnų plojimu.

Susrinkimas pasibaigė apie 11 val. nak. Nariai išsiskirstė pakeltu upu.

Sportininkas.

«LITHUANIA» X «VIGOR» A. C.

Pereitą sekmadienį Sporto S-gos «Lithuania» Mocos skyrius turėjo įdomiausias iš visų iki šiol buvusių futbolo rungtynes su stipriu «Vigor» kompanijos Aletikos klubu. Šiomis rungtynėmis buvo labai domėtasi, nes «Vigor» komandos turi geriausius žaidėjus, kurie visapusiškai aprūpinti. Jie buvo tikri, kad šias rungtynes su lituaniečiais lengvai laimės. Bet kada abi komandos susitiko žaidimo aikštėj, pasirodė, kad ir vieni ir kiti yra gerai pasiruošę. Rungtynės ėjo su visa energija ir įtempimu. Ir vieni ir kiti ieškojo progos įspirti pirmąjį golą. Bet dėja, pasirodė, kad ir lituaniečiai nė kiek nemenkesni už vigoriečius. Tai j rungtynės turėjo pasibaikti lygiomis 0 : 0.

Šie rezultatai parodo, kad lituaniečiai nesipne ni už apnokamus «Vigor» kompanijos žaidėjus, kurie turi visus patogumus, aikštes, treniruotėms skirtas dienas ir t. t. Lituaniečiams gi tenka patikėti tik savo pa-iryzimu, energija ir meile «Lithuanijos» vardui.

Antros komandos rezultatai 2 : 1 lituaniečių naudai.

Tad valto, mokiečiai!

Porux.

PING - PONGO RUNGTYNES.

Š. m. gruodžio 20 d. mocos skyriaus ping-pongo komandos rungsi su «Camões F. C.» Mokoje. Tai buvo revanšinės rungtynės, kurias lituaniečiai išloia ju antra kartą.

Šių rungtynių toko matyti ir ne kuriems Bom Retiro skyriaus nariams.

Visgi Mocos skyriaus ping-pongistai yra taip pat stiprus kaip ir futbole negalėdami visai teisėtai brazilų klubą. Rungtynių rezultatai šie:

I komandos 200 : 180 pon. «Lithuania» naudai: II kom. 150 : 120 pon «Lithuania» naudai: III kom. 100 : 74 «Lithuania» naudai.

Šie rezultatai parodo kad «Lithuania» nugalėjo «Camões F. C.» su gana dideliais rezultatais.

Porux.

«LITHUANIA» X «CARANDIRU» A. A.

Pereitą sekmadienį, taip pat turėjo futbolo rungtynes ir «Lithuanijos» Bom Retiro skyrius, su «Carandirū A. A» rungtynės nebuvo įdomios, nes jų teisėjas neteisingai ėjo teisėjo pareigas, ir todėl teko pralošti net 3 : 0 Carandirū naudai.

Antros komandos rezultatai 1 : 0 lituaniečių naudai. Tenka pastebėti, kad antroji komanda labai gerai lošė.

J.

PRANEŠIMAS.

Gruodžio 24 d., sekmadienį įvyks ta labai įdomios rungtynės tarp Sporto S-gos «Lithuania» ir «Bochincho F. C.» jū aikštėje prie «Cama Patente» fabriko. Iš «Lithuanijos» pusės dalyvaus Mocos ir Bom Retiro skyrių visos keturios komandos prieš «Bochincho» klubą. Rungtynės prasidės nuo pat ryto 9 val. Antroji «Extra Lithuania» loš 9 val. ryto, pirmoji «Extra Lithuania» loš 10 val. ryto. Kitos dvi komandos loš 2 val. p.p.

Prašoma atsilankyti ir mūsų gerbiama «tursida».

Sporto Vedėjas.

Pasinaudokite Progal!

Parsiducda geriausiomis sąlygomis krautuvė

«KEDAINIAI», plačiai apgyventame lietuvišais Bom Retiro rajone, rua Newton Prado, 72.

Pardavimo sąlygas ir priežastį galima sužinoti pas krautuvės savininką kiekvieną dieną.

„LIET. BRAZ.“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoje,
- 5) Dariono krautuvėj S. Annoj,
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Prates 99a. pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Liet. Braz.“ redakcijoj visomis dienomis.

PENIGU KURSAS.

Lotys	2\$300
Prancūzų frankas	\$720
Vok. markė	4\$410
Ital. lira	\$980
Doleris	12\$420
Urugvajaus pezas	7\$000
Argentinos pezas	4\$300
Anglų svaras	60\$236
Lenkų	1\$920

Moklečių lietuvių dėmesul.

Naujoi lietuviškoj valgykloj rua Oratorio, 53 gdi an ganti pigu ir skanu val. j: pusryius, pietus ir vakarienę. Prašoma įsitikinti. Taip pat priimami pensionistai pilnam užlaikymui.

Jaunime, Dėmesio!

Liet. Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius šių metų Gruo džio 25 dieną, pirmadienį rengia gražų ir linksmą šokių

VAKARA

Lietuvių Namų salėj rua Bandeirantes 92.

Vakaru pradžia 7 v. vak. pabaiga 12 v. naktį

Griež: sporto s-gos «Lithuania» stigų orkestras. Valdyba.

Pranešimai

Šiuo pranešama, kad š. m. gruodžio 24 d., sekmadienį, lygiai 3 val. p. p. Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes, 92 įvyksta B. Liet. Jaunimo S-gos Bom Retiro skyriaus metinis visuotinis narių susirinkimas. Be naujos valdybos bei Revizijos Komisijos rinkimė, bus svarstomi dar ir kiti labai svarbūs klausimai, todėl visų skyriaus narių dalyvavimas būtinas.

Valdyba.

V. V. S-gos São Paulo šiuo pranešimu visuomenės žiniui, kad šiomis dienomis gauta nauja partija Geležinio Vilniaus fondo pasų knygučių ir ženklų (markučių). Pasui ir ženkleliui (markutei) galima gauti: L. Brazilijoj Redakcijoje, Rua Bandeirantes, 92. pas visus Lietuvių mokyklų vedėjus ir pas Valdybos narius.

V. V. S-gos S. Paulo skyriaus K-tas.

VILLA ANASTASIO RAJONO LIETUVIŲ ŽINIAI.

Dr. Jono Basanavičiaus vardo Lietuvių pradžios mokyklos knygyno vedėjas praneša visiems gerbiamiems skaitytojams, kad knygyno pertvarkymo reikalu, mokyklos knygynas nuo 10 sausio mėn. iki 1 dien. vasario mėn. 1934 metų bus uždarytas. Ir kartu nuo šiol prašo Gerbiamus skaitytojus iki minėto laiko gražinti visas paimitas skaitytis iš knygyno knygas. Nuo 1 d. vasario mėn. knygyną sutvarkius knygos visi bus išduodamos sena tvarka.

Knygyno Vedėjas.

KLAIDGS ATITAIŠYMAS.

Pereitime «Lietuvius Brazilijoj» nuomery «Jė D. L. K. Vytautė vardo Lietuvių prad. mokyklos, Viljoj Belloj. veiki» tur būt per korespondento nežinojimo reikalo, įsivėlė klaida, t. y. ten pasakyta, kad šiemet portugalų kalbos kursa su Brazilijos prad. mokyklos prokurama baigė 7 mokiniai, ir baigusiu nepažymėta Stasės Avlasovičiūtės pavardė. Šiuo ir noriu tą klaidą atitaišyti.

Mokytaja.

Dr. H. Schechman

Santa Casa ligoninės gydytojas Vidujinės ligos – suaugusių ir vaikų klinika. Ultravioletiniai spinduliai – venerinės ligos. R. da Graça 69. Tel. 5-1451 Atidaryta nuo 8–9 ir nuo 2–8 val. vak. São Paulo.

PROLII-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti «LIETUVIS BRAZILIJOS» prenu išleista 1934 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteksi gauti savo draugo ir patarėjo.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103) Sã o P a u l o .

Geriausia dovana

Namiškiams, giminėms, draugams ar pažįstamiems Lietuvoje – išrašyti jiems vienintelį Brazilijos lietuvių nepartinį, didžiausį ir pigiausį lai kraštį «Lietuvius Brazilijoj».

Jei nori, kad tavo giminės, draugai ar pažįstami plačiau žinotų apie Brazilijos lietuvių gyvenimą, tai nieke ne laukdamas išrašyk jiems «Lietuvius Brazilijoj».

Jo kaina metams: į Lietuvą 20\$000 pusei metų 10\$000. Argentinoje ir į kitus Amerikos kraštus 15\$000, pusei metų 8\$000.

Pinigus siųsti: «Lietuvius Brazil.» Caixa postal 1764. São Paulo.

PRANESIMAS.

Liet. S-gos Brazilijoj Knygyno Vedėjas praneša, kad į S-gos knygyną gauta daug naujų labai įdomių knygų kurios duodamos skaityti sena tvarka. Mėnesinis mokėsnis už skaitymą po 1\$000 į mėnesį ir 5\$000 užstato. Už tas priimas ir knygomis.

Knygos išduodamos: antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 2 val. p. p. ir nuo 7–9 val. vakaro; sekmadieniais: nuo 2–4 val. vak.

Prie progos primename, kad viena knyga negali būti ilgiau laikoma kaip vieną mėnesį. Kas knygas užlaikė ilgiau, prašom gražinti. Be to, kurie yra atsilikę su mėnesiniu mokėsniu už skaitymą, taip pat prašomi užsimo kėti.

Šiuo metu knygynas turi apie 008 įvairaus turinio knygų. Knygynas yra «Lietuvius Brazilijoj» Redakcijos patalpoje, rua Bandeirantes, 92. (Bom Retiro).

Knygyno Vedėjas.

Dolerius, svarus, markes, frankus ir t. t. (čekiais ir pinigais) perka ir parduodu; darau geriausias taksas. Galvão – Rua Libero Badaró 40 1º andar – Sala 2.

“LIETUVIS BRAZILIJOS” – GYVENIMO VEIDRODIS.

Jau penki metai,

kaip „LIETUVIS BRAZILIJOS“

lanko ne tik S. Paulo lietuvius, bet ir tolimoje provincijoje gyvenančius fazendų darbininkus prijauniančius lietuvių bei. Per keturis metus savo gyvavimo, jis spėjo sustiprėti ir atsistoti pirmojoje vietoj lietuviškos kolonijos reikalų gynime.

Įžengdamas į 6-sius metus «Lietuvius Brazilijoj» žada ir gi savo skaitytojams tiekti įdomiausių ir naudingiausių žinių iš visų pasaulio kraštų. Todėl kiekvieno lietuvių pareiga stoti į mūsų eilę. Kodėl? Todėl, kad «Liet. Brazilijoj» yra rimčiausias, didžiausias, nepolitinis, lietuviškos minties laikraštis, beto yra pigiausias, nes Brazilijoj kaštuoja tik 10\$000 metams, 6\$ pusei metų ir atskiriems mėnesiams po 1\$. Užsieny – metams 20\$, pusei metų 10\$.

Metiniai skaitytojai gauna dovanų gražių lietuviškų žurnalų.

ADRESAS:

„LIETUVIS BRAZILIJOS“ Caixa postal, 1764 SÃO PAULO

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. aP. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonis priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.

Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių

Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9–12 v. ryt. ir 3–7 v. v.

LaDeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 d. Março)

2 anDar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

KAS NORITE PIRKTI

pigia ir gerą vartotą, beveik naują SIUVAMA MASHINA, te užaina į sandelį ant Rua Conselheiro Ramalho 274. Tel. 7 6191 (kampus av. Brigadeiro Luiz Antonio) Bondės: 3, 5, 40, 47.

Rankinės nuo 65\$000, kojines nuo 150\$000 ir daugiau.

A. BOCEVIČ.

Alfa i a t a r i a „VILNIUS“

Lietuvi, išievi, norėdama turėti elegantiškai pasiūtus rūbus, kreipkis į siuvelyklą «Vilnius». Čia siuvama rūbai sulig naujausiomis madomis. Kirpėjas diplomatas Amerikos ir Brazilijos kirpimo sistemoms.

Didelis medžiagų pasirinkimas, vietinių ir užsieninių.

KOSTIUMAI SIUVAMI UŽ 70\$000.

Siuvelykla „Vilnius“, RUA DA MOOCA 561.

Caixa Economica Federal de São Paulo.

Jūs indėliai šioje taupumo kasoje bus apsaugoti ir Brazilijos Federalinės valdžios garantuoti.

Duodame paskolas mažiausiais nuosimėiais ir ilgam laikui.

Rua Wenceslau Braz Nr. 5. São Paulo.

JAUNIME!

DĖMESIO!

B. Liet. Jeunimo s-gos „Viltis“ Mokos skyrius, Kalėdų ir Naujų Metų progą rengia

Gražius VAKARUS

savo salėje, rua Dias Leme, 53 (Mokoje) Pirmas vakaras yra per Kalėdas, gruodžio 25 d., antras — sausio 1 d. Per Naujų Metų vasarą bus suvaidinta linksma komedija „Dviejų dvytojas“. Vėliau šokiai, žaislai...

Vakarų pradžia 7 val. vak., pabaiga 10 val. vak.

...stelių orkestros.

...ba

MEDICINOS FELČERIS.

Baigęs rusų medicinos klasinę mokyklą su 25-ų m. praktika ligoninėse ir klynikose Rusijoje, Vokietijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje, prityręs gydyme vidurinių, odos, lyties (venerinių), nervų, širdies, džiuvos, mažakraujystės ir kitų ligų.

Kalba Lietuviškai, Rusiškai, Lenkiškai, Vokiškai ir Portugaliskai.

IZIDORO GARLO

Rua Anhaia 100 (B. Retiro).

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPEATINGA 37-a salas 8 — 9. Tel. 4.0715.

IDOMIAUSIAS LIETUVOS SAVAITRASTIS

„LAPAS“

nepolitiskas, nepriklausys jokiai partijai, grynai lietuviškas. „LAPAS“ yra beveik vienintelis Lietuvoje laikraštis duodąs šventadienių pasisveikintų ir lietuviško gyvenimo, originališkos beletristikos, poezijos, žinių.

IŠSIRAŠYDINKITE JĮ SAU AR SAVO GIMINĖMS!

„LAPAS“ metams kaštoja: Lietuvoje — 8 litai; Latvijoje, Estijoje ir Vokietijoje — 16 litų; kitose valstybėse — 24 litai.

„LAPO“ Administracija, Kaune, Laisvės al. 14

MOTERŲ GYDYTOJAS

Dr. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buęs 5½ metų asistentu moterų klynikoje Berlyno ir Frankfurt p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio skyriaus moterų klynikos ir gimdymo namų «Cecilienhaus» Berlyne.

Rentgeno institutas Diatermia Ultravioletiniai spinduliai.

PRĖMIMAS: Rua Barão de Itapitininga 18, kamb. 914-920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas dieną. Telefonas 4-7337, šaukimas nakčia 7-3789.

UZ APMOKAMUS SKELBIMUS REDAKCIJA NEATSAKO.

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą Olympier 27 XII 33 Astrida 4 I 34 Cuyaba 12 I 34

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išievybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA |kuria 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100.000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

— Iš Venecijos pranešama, kad per šiuos šiuos dienas audrą nušaudė keturiolika Italijos žvejų, kurie žvejojė Čio s apskrity.

— Paskutinės Italijos statistinės žinios skelbia, kad dabartiniu metu Romos miestas tur; 1.077.924 gyventojus, Milanas — 1.033.476, Napoli — 864.620, Genua ir Turinas po 600.000 gyventojų.

— Iš Neujorko pranešama, kad Amerikoje, Colombia apskrity, nežinomi asmenys nulinavo vieną negrą 20 metų amžiaus, kuris buvo teismo nubautas už nedorą pasielgimą su vienu 12 metų vaiku.

Negras rastas pakartas viename medyje. Policija ieško kaltininkų.

— Kolumbijoj, Marianau mieste, už įvairius teroristinius veiksmus policija suėmė apie 150 žmonių. Neramumai Kolumbijoj vis dar tebesitęsia.

— Iš Indijos pranešama, kad Indų Muzulmonų Liga per savo suvaikimą priėmė griežtą protesto rezoliuciją prieš žydų emigraciją į Palestiną.

— Paskutinėmis dienomis Ispanijoje gausiai prisningo ir smarkiai nukrito temperatūra. Kai kuriuose vietose sniego sloksniai siekia ligi vieno metro. Gausiai pasniugus, nuo kalnų pasirodė daugybė vilkų, kurie paplovė daug gyvulių.

— Pietų Afrikoje, Jochannensburgo kasyklose nukrito vienas liftas, kuriuo leidosi į kasyklą 12 darbininkų. Per įvyksią nelaimę visi 12 darbininkų buvo užmušti, iš kurių 2 europiečiai.

— Paryžiaus susėkta didelė šnipų gauja. Paskutinio laiku policijai pavyko sugauti ir sumti 18 žmonių, kurie kaltinami špijonaze.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laiški:

V. Atkočiociui, P. Baškauskui, Br. Babilui, T. Davolytei, Pr. Daukšai, P. Galtinui, O. Gistenei, J. Laurinavičiui, J. Karveliui, J. Magyiai, P. Rinkevičiui, P. Svetnickui, J. Sabaliauskui, K. Šimkevičiui, M. Vosyliui, S. Vasiliauskui, M. Zabukui, K. Zdanavičiui.

PASAULYJ

Nauja Ispanijos Vyriausybė.

Madrid. Sąryšy su paskutiniais įvykiais Ispanijoje, atsistatydino Ispanijos vyriausybė. Naują Ispanijos vyriausybę sudaryti Respublikos prezidentas Zamora pavedė radikalų partijos vadui Alejandro Lerroxi. Naująjį ministerių kabinetą įeina 8 ministrai radikalai.

Naujas kabinetas jau sudarytas ir prezidento įirtintas. Naujoji vyriausybė iš priemonių atstatyti šalį.

Rumunijos seimo rinkimai.

Bucarest. Rumunijoje vyksta naujoji seimo rinkimai, kurių galutiniai rezultatai dar nepaskelbti. Pirmieji rinkimų rezultatai Bucarest mieste rodo dideli liberalų partijos laimėjima. Antroje vietoje stovi Nacionalistų ūkininkų partija.

Daugely vietų liberalai gavo apie 60% visų balsų. Spėjama, kad naujame Romunijos parlamente liberalai turės apie 75 nuošimčius visų atstovų.

Didelė traukinio katastrofa Lenkijoje.

Varšuva. Iš Lenkijos pranešama, kad vienas keleivinis traukinys, ejęs į Poznaniaus miestą, susidurė su kitu traukiniu, stovė usiu ant tilto. Du keleivinio traukinio vagonai nukrito nuo tilto ir visai suduzo. Per katastrofą užmušta 10 žmonių ir 62 sužeisti, iš kurių vienuolika labai sunkiai.

Didesnė užmuštųjų ir sužeistųjų dalis yra vaikai, kurie šiuo traukiniu vyko į Poznaniaus mokyklą.

Automobilio nelaimė.

Iš Ispanijos pranešama, kad Santiago de Campostela mieste įvyko skaudus automobilio nelaimė, per kurią buvo vietoje užmuštas, šiuo automobilium važiuojo, to miesto universiteto rektorius Rodrigues Cabarso ir prof. Bacariza.

Prancūzu Navigacijos Kompanija

SUD ATLANTIQUE — CHARGEURS REUNIS.

Išėjimas greitųjų laivų.

IŠ SANTOS | PIETUS

IŠ SANTOS | EUROPA

Groix — — — C. R. 25 Gruodžio Massilia — — — S. A. 29 Gruodžio Lipari — — — C. R. 11 Sausio Formose — — — C. R. 26 Sausio Belle Isle — — — C. R. 10 Vasario

Kerguelen — — — C. R. 29 Gruodžio Massilia — — — S. A. 6 Sausio Groix — — — C. R. 11 Sausio Lipari — — — C. R. 28 Sausio Formose — — — C. R. 12 Vasario

Daroma šamados iš Lietuvos 3 kl. paprasta, 3 kl. su kabina ir 3 kl. pagerinta.

AGENTAI:

S. PAULO

SANTOS

Cia Comercial e Maritima Praça Ramos de Azevedo 9.

Cia Chargeurs Reunis Rua 15 de Novembro, 186.

Seka